

כניסת שבת:
ירושלים: 17:22
ת"א: 17:36
חיפה: 17:27
באר-שבע: 17:40

יציאת שבת:
ירושלים: 18:34
ת"א: 18:35
חיפה: 18:34
באר-שבע: 18:36

יריית פתיחה / אישי פרי

יסוד מאלף נעוץ כאן:

היכן שאדם מעמיד את עצמו, באיזה תיוג שיתייג הוא את עצמו, כך יעשה. המעשים אינם נובעים אלא מהתיוג העצמי הקדום.

וכל-כך למה?

כי אדם שמנכס לעצמו זהות של "צדיק גמור", יעשה הכל כדי לממש בפועל את זהותו זו. ירומם עצמו ללא הרף ויעפיל שאיפותיו אל-על.

ולכן, גם אם בפועל לא ביצע את אלו, הרי שמכל-מקום זה רק עניין של זמן עד שזה אכן יקרה.

***

אינני איש חינוך ומעודי לא הייתי כזה. אבל השגיאה הזו ידועה כא' ב' בעולם הנפתולי

של החינוך:

מעולם אל תתייג את ילדך! גם אם כיזב או רימה אל תהפוך אותו ל'שקרן'! הוא אמר דבר שקר; הוא לא 'שקרן'!

כי הוא לא חבר בכת השקרנים!

היזהר נא, אב עברי: בנך עלול להיוותר עם התווית השלילית הזו כל ימי חייו! אל נא תחטא בכפלים!

1. "איש אדמה" עירוני!

עם צאתו מן התיבה, נוטע נח כרם (ט, כ). וברש"י: "עשה עצמו חולין שהיה לו להתעסק בנטיעה אחרת". כל המתבונן שואל: לכאורה הסדר צריך היה להיות הפוך; ראשית נח נוטע כרם ואך לאחר מכן "נעשה חולין". הלא-כן?! כתוב כאן שלא. שקודם "נעשה חולין" ורק לאחר מכן "וייטע כרם". פלא. המלאכה עלינו ללמוד במה אפוא דברים אמורים?

"כאשר האדם מתייג עצמו בתיוג בלתי-הולם לו באמת, תוך שהוא מחבר עצמו לסקטור שגוי, זהו מדרון חלקלק עד

***

דיו רב נשפך ומלל רב מולל, כדי לבאר את פשרה של המימרה הבאה המופיעה בגמרא (קידושין מט, ב):

"האומר לאשה הרי את מקודשת לי על-מנת שאני צדיק גמור, מקודשת, שמא הרהר תשובה בלבו".

נבין היטב: האמנם הרהור תשובה קל מספיק בכדי שהאדם יהא מתויג מעתה ואילך כ"צדיק גמור". כלום אין מהפך רוחני דרמטי שכזה דורש עשייה רוחנית מאסיבית? האם אין הוא דורש 'קבלות' בפועל? תימה!

השבוע בגליון:

4

על ראש שמחתם: הרבנית עמאר תליט"א מדברת!

חומש בזכוכית מגדלת: מיהו הקשיש בן ה-90 שהגה בחומש עם זכוכית מגדלת?

3

תסמין הילד השקרן: התיוג כאסון חינוכי-זכאבן-דרך לחיים

קסטה חסידית במואזין: הרב ישראל גליס מתאר את היולדת שמעון הצדיק דאז

4

הגיליון יו"ל ע"י:

"מכון בלבבי - יהדות מלב אל לב"

גיליון "פרשני" השבועי - לאנשים שחושבים קצת יותר.

עורך ראשי: אברהם ישראל פרידמן ומשפחתו. יועץ תוכן: יצחק העברי. לקבלת הגיליון - מייל המערכת: abyisrael@gmail.com פלא: 0504116867. להנצחות פנה לפל: 0527697719

יריית פתיחה / אישי פרי (המשך)

***

יסוד חינוכי ממדרגה ראשונה שנוי כאן. בעצם, סקטור הרשעים או ה"חכמים", לא נולדו אך כתוצאה ממעשים. איפכא - התיג הוא הוא שהוליד ויצר את המעשים. הוי אומר: כאשר האדם מקטלג עצמו ל"רשע", באורח אינסטינקטיבי, הוא יעמול, גם אם זו תהיה זהות בדויה בעליל, להצדיק את הקיבוע השגוי אותו הדביק על אישיותו.

ומאידך גם, כאשר האדם יקבע לעצמו זהות חיובית, גם אם לא תמיד יזדהה לחלוטין עם זהות זו, הרי שתמיד יחזור לגלם אותה. כי אם צדיק הוא, בהחלט שלא כל מעשה יהלום אותו ואת קודי ההתנהגות שלו.

וכאשר האדם מתייג עצמו בתיוג בלתי-הולם לו באמת, תוך שהוא מחבר עצמו לסקטור שגוי, זהו מתכון ומתווה לאסון רוחני בטוח.

במשנה באבות (ב, י"ג), זה זוכה לכינוי שחור על גבי לבן: ואל תהי רשע בפני עצמך!

***

בעינינו, העודר המיוזע החבוש קסקט קיבוצי מצטייר כ"איש אדמה". אך האמת היא שלא. ייתכן בהחלט שיהיה זה לבוש חולצה צחורה בוהקת, חליפה הדורה ועניבה מרשימה!

אם רק יקטלג עצמו כ"איש אדמה", ונפשו, ליבו ויהבו יהיו נתונים בה!

***

נח "עשה עצמו חולין" - מאי משמע?

נח הדביק על אישיותו תווית שלילית של "איש אדמה". הטמיע בנפשו שזוהי דמותו. ומכאן הוא הידרדר לשפל המדרגה עדי "ויתגל בתוך אהלו"..

החדיר נח בעצמו עם צאתו מן התיבה, כי הוא, קרי: אישיותו, של חולין היא. יהודי של אדמה הנו.

וממילא, אף עוד טרם החל בכלל לנטוע כרם, הוא "איש אדמה". כי נפשו נתונה בה. ונטיעת הכרם לא הייתה אלא ביצוע בפועל של התדמית העצמית הזו!

כי כאמור, המעשים כל-כולם נובעים ונמשכים אחרי התיג!

בעניין גוי שלמד תורה

"מכל הבהמה הטהורה" (בראשית ז, ב). ברש"י: "הטהורה - העתידה להיות טהורה לישראל. מכאן שלמד נח תורה".

וצריך עיון היאך למד נח תורה, הלא ידוע לנו כי גוי שלמד תורה חייב מיתה (ראה סנהדרין נט, א).

וראיתי שהביאו בשם ספר פרשת דרכים וגור אריה שלא אמרו איסור זה של לימוד תורה לגוי אלא אך אחר שניתנה תורה לישראל, אולם טרם ניתנה לא. והסבירו, כי שורש האיסור, נאמר שם בגמרא, הוא משום הפסוק 'תורה ציווה לנו משה מורשה', ואילו טרם מתן תורה עדיין לא ציווה הקב"ה התורה לעמו למורשה.

אכן יש לתמוה תמיהה גדולה, שכן מאידך בגמרא שם משמע מפורשות כי גם בני נח, עוד טרם ניתנה תורה, אסורים בלימוד תורה. שכן הדגישה שם הגמרא כי לא נשנה איסור זה כלפי ז' מצוות בני נח, משום שלדעה כי האיסור לימוד נובע מעניין גזל, הרי שאיסור גזל כלול בשבע המצוות, ומאידך גם לדעה שהדבר אסור כבא על מאורסה, הרי שגילוי עריות אף-הוא כלול בשבע המצוות שהצטוו אלו.

ונראה לומר כאן דבר חדש: ראה ביעב"ץ על הגמרא בסנהדרין שם שחידד את איסור לימוד התורה לנכרי, בכך שזה יושב ודורש בה ומפרש סתומותיה וזוכה בחידושיו - חידושים שיכול היה הישראל לחדש, משום כך כגזילה היא בידו.

ולאור זאת ראה לבוא ולהעמיד כאן יסוד: לא אסרה תורה על הגוי ללמוד תורה בסתם, אלא לעסוק בה ולהעמיק בהגיונה (שאז, כמובן יעלה מהגיונו וירכוש אותם טרם היהודי), אולם לימוד סתמי לכאורה אינו בכלל האיסור.

מעתה אמור: נח, שעליו נאמר כי 'למד תורה', לא עבר באיסור זה, שכן לא העמיק וחקר צפונותיה של תורה. והבן.

מתוך קונטרס 'ישא פרי' על התורה - מאת עורך הגיליון. ניתן לקבל הקונטרס במייל.

סוד המרוץ

מועמדים רבים עלו וירדו על במות המרוצים השונים. ראשית לכל, ידוע לכל יהודי כי שורש העניין נעוץ בעזרת השם. אולם דומה, כי נעוץ כאן עניין נוסף:

האדם החליט לרוץ, אבל אתה רואה את השדר הסמוי שהוא משדר: הוא לא משדר עוצמה וביטחון עצמי, אלא קול רפוי, קול של דל המחזר על הפתחים.

מדובר בכלל בסיסי בדיפלומטיה העולמית: המשדר נחיתות - יותר תמיד בעמדת הנחות. כי איש-שיחו קולט את רוחו הרפויה והוא מתייחס אליו בהתאם.

הכרתי גם הכרתי רבנים וגם אנשי עשייה שונים, במגוון תחומים. ההבדל ביניהם לעיתים רבות היה תהומי. שכן, בעוד והאחד שידר ביטחון עצמי ורוממות, השני ביטא רפיון-נפש, וחכיכה שכל העולם יעניק לו סעד ויתמוך בו.. למותר לציין, שזה לא קרה במהרה.

הבוטחים בכוח שחנן אותם האלוקים, כמו יהושע וכלב דאז המצהירים במלוא הביטחון "עלה נעלה וירשנו אותה - כי יכול נוכל לה", עשויים, בעזרתו, לנחול הצלחה. כי הם יקפצו למים הגועשים ולא ישהו עד שיגיע מישהו שייאות להעניק להם עזרה.

נקוט כלל זה בידך: בהתאם למה שהנך משדר - הנך מוערך!

מגיש: אלי כהנא - קוקר

נקודה טובה.

חומש עם זכוכית מגדלת - - -

שחרית של שבת בראשית תשע"ה, בית הכנסת רמזת שפירא שבמזשב בית מאיר הסמוך לירושלים.

הוא בקושי דידה לעבר מקומו שבכניסה לבית הכנסת, ולמרות ראייתו המטושטשת התעקש לעקוב אחר הקורא בתורה מתוך הכתב. הוא עשה זאת באמצעות זכוכית מגדלת ממנה הביט באדיקות על פסוקי החומש, פסוק אחר פסוק.

היה זה מחזה שאין לו מילים: היה נראה אותו איש-שיבה כמו אותם בוחני אתרוגים בערב חג הסוכות אשר כל זעזוע עלוב באתרוג מדייר את שלוות-גפשים. גם הוא, ביקש 'לבלוע' כל תג מן הכתובים.

שאלתי מי מן המתפללים לשמו של הקשיש והוא השיבני אחר: שמו הוא ר' צבי גרסנברג, ניצול שואה בן 90, יליד העיירה בוריסלוב הפולנית, המתגורר כיום בגבעתיים.

רשמתי לעצמי: התפעמתי.

תרבות - ספרות - דעות

קסטה חסידית במואזין/ הרב ישראל גליס

רגע לפני הילולת שמעון הצדיק שתחול השבוע, ביום כ"ט בתשרי, שב איש ירושלים הרב ישראל גליס ומתאר בציוריות את ההילולא הירושלמית המפורסמת, לפני עשרות בשנים * מיוחד

לא קלה הייתה היא הדרך דאז אל הציון הקדוש. כבישים לא היו, והיית צריך לצעוד בשבילים, בהרים ובשדות כדי להגיע למקום. זה היה סיפור סבוך של בילוי הדורש יום שלם (!). בדיוק לשם כך, הביאו לשם משחקי ילדים של פעם כמו 'קרוסלה', גלגל מסתובב, 'פנס קסם', ועוד ועוד. כך סיפרו לי ילדים שחגגו בצורה הזו את יום ה'חלאקה' שלהם, כמו בני משפחת בריזל הירושלמית. ומשפחת פרידמן הירושלמית, משכונת שערי חסד, הייתה מחלקת לבאים עוגות הנקראות 'לקעח' (עוגה המצופה סוכר. י. פ.)."

היה זה אחר מלחמת ששת הימים, וירושלים מאוחדת. הגעתי לציון בל"ג בעומר אחר הצהריים, אחרי ששבתתי מסירון. והמרתק היה הקהל שנוכח בציון שמורכב היה מפסיפס אנושי מגוון ורחב: היית מוצא שם גם בני עדות ליטא, לצד עדות המזרח, כמו גם חסידים וחובשי כיפות סרוגות. כל מי מאלו שלא הייתה לו זיקה עמוקה למנהג לעלות עד מירונה לרשב"י, הוא ביכר בהגעה לציון שמעון הצדיק ע"מ לקיים את מנהג ה'חלאקה'."

אגב, אחשוף כאן סיפור לא ידוע. ישנו מסגד בכניסה לשכונת שמעון הצדיק שטרד את חיינו - בפרט את תנומת הליל. חמש פעמים ביום - בהם גם בשעות בוקר מוקדמות, הוא צרצר בצליליו. לא ידענו את נפשנו כדת מה לעשות כדי להסיר מעמנו את המטרד. בשעה חמש לפנות בוקר של אותו לילה של תום המלחמה, הגעתי לאזור המסגד ובחסות העלטה טיפסתי מאחוריו על מנת לאתר את הרמקול המרעיש. גיליתי שמדובר בקסטה שעובדת לפי שעות. שלפתי את הקסטה שהייתה שם, והנחתי קסטה של שירה חסידית.

ובאותו הבוקר קמו תושבי ירושלים לקול צלילי השירה החסידית המרנינה.. כל תושבי 'מאה שערים' רדדו עלזו. הם לא הבינו מה ארע עם הערבים. חשבו שהשייח' ברח..

"מציון תצא תורה"

הרבנית עמאר תליט"א על תוכנית בעלה הרב הראשי הספרדי נבחר * מה אומר הרב הראשי האשכנזי לירושלים הנבחר על הסכסוך בין חרדים לחילונים בשכונות העיר? * כשברקת דיבר על "הדיין המקסים" והעניק פרחים לרב הספרדי לירושלים הנבחר * הרב ישראל פרידמן בטור מקורי

1. 'מופע' במליאת מועצת העיר

מי שנקלע לטקס הסולידי של ציון היבחרם של הרבנים הראשיים לירושלים שנערך בקומה 6 בכיכר ספרא, תהה לרגע אם מדובר בטקס בעל ניחוח תורני, או שמא בעוד טקס מן הטקסים החלולים שיוזעת ירושלים לאחרונה.

ראש העיר ברקת, אדם חביב וחמוד ('נשמה טובה', בעגה עממית. שוחחתי עמו בטקס), דיבר על "הדיין המקסים הרב כהנא שניהל את מערך הבחירות" ואף הרחיק-לכת כשטרם התכבד המועמד החרדי-ספרדי הנבחר, הגאון הגדול רבי שלמה משה עמאר שליט"א, לשאת את דבריו הנרגשים, אמר: "פרחים, ברכות". קצת כבוד, מר ברקת. בכל אופן רבנים. אולי התבלבלת: זה לא עוד מופע ב'ברית הסולטן'."

2. כשחילונים מבינים ברבנים

הדבר הזה מהווה, לדעתי הענייה, רק מיקרו-קוסמוס לצורת הבחירה הלוקייה של רבני ערים. לא אחדים מה'גוף הבוחר' הירושלמי אינם חובשי כיפה, ומכאן שההבנה שלהם בשאלה מיהו הרב ההולם לירושלים, שואפת לאפס.

"קצת כבוד, מר ברקת. בכל אופן רבנים. אולי התבלבלת: זה לא עוד מופע ב'ברית הסולטן'" חובש כיפת השמיים, עם כל הכבוד לו, אין לו את הרגש העדין לבחון מיהו רב אמתי. שכן, ייתכן שלדידו הפרמטר לקבוע מיהו הרב ההולם הוא דווקא זה שיאפשר להפוך את ירושלים לקרקס המונג'ול מופעים שלא הומים את אופייה. תבינו: הקשר בין גלויי-ראש לרבנים הוא אותו קשר של לבני לקביעה מהו 'הודי'. מגוחך. לא?

סוף דבר: המצב הנוכחי זועק אבסורדיות. חילונים מבינים בסרטים. לא ברבנים.

2. דבר הרבנית של ירושלים

הרבנית עמאר תליט"א, כדרכה של אם יהודיים, נחבאה על הכלים שעה שעיתרו את בעלה, הרב הראשי הספרדי הנבחר, בברכות. לאחר הטקס יצאה היא בגפה, כשההמון צונבא על דמותו של הרב עמאר ליד המעלית של קומה 6 בכיכר ספרא, בשירה סוחפת של 'כי ירבו ימין ויסיפו לך שנות חיים'.

מה הסוד, שאלתי את הרבנית תליט"א, בעטיו זכה כבוד הרב לכהן פאר כרב עיר הקודש והמקדש? "אני חושבת", השיבה לאחר הרהור של רגע, "שהצדקות, ישירות ומידות טובות עמדו לו לרב. ובעיקר", היא נזכרת, "בעיקר השקידה". הרבנית יודעת על התוכניות לעתיד של כבוד הרב בירושלים? יש עניין שהרב עתיד לתת עליו את הדגש? "לא דיברנו על זה. רק עתה הוא נבחר."

4. מעורב ירושלמי

בצאתו מן הטקס בעירייה, שאלתי את הרב האשכנזי לירושלים הנבחר, הרב אריה שטרן, מה יעשה - אם בכלל - עם החיכוך החרדי-חילוני בשכונות המעורבות. "בהמשך נגיע גם לזה", הבטיח. נחיה ונראה.

קוראים כותבים

תגובות הקוראים

ההורים שמחים

(תגובה למדור "דגע על החיים" - גיליון 206)

לא כל-כך הבנתי כוונתו שההורים מתקשים לראות את בניהם מתחילים דרך חדשה כאשר הם נישאים ונוטשים ביתם. אי מכיר מקרים למשל, שנראה לי שחיכו לזה הרבה זמן. ולדעתי רוב ההורים שמחים שבניהם לא נסמכים על שולחנם אחרי הנישואין. בברכה, יונתן ש.

נתרם לעילוי נשמת ר' אלכסנדר בן ר' אברהם זצ"ל

נתרם לעילוי נשמת שמעון בן רגינה ז"ל